

[Christmas Møller.]

Statsinteressen i denne Sag? Derom vil jeg gerne sige, at Samfundsinteressen, som naturligvis maa være det afgørende, er den, at Staten ikke har to Banker, som har fuldkommen forskelligartede Interesser og Opgaver, den ene at tjene Penge, den anden at gøre Pengevæsenet til Samfundets Tjener, saaledes som det er Seddelbankens Opgave. Det er to modsatte Interesser, og vi mener, at det samfundsmæssigt er forkert at lade Staten have Magten samtidig over de to afgørende Pengeinstitutter. Vi kan blot nævne een Ting: det Udbytte, som Landmandsbanken har givet, og som Handelsministeren for saa vidt har fastsat. Det kan vel ikke, set i Forhold til andre Bankers Udbytte, siges at være stort, men det er alligevel et ejendommeligt Udtryk for den Pengepolitik, der føres i Landet, og som jo skulde gaa ud paa at gøre Pengene saa billige som overhovedet muligt.

Vi kan derfor kun sige, at vi tager Mindretallets Kaar, idet vi gaar ind i en Forhandling ogsaa om dette Spørgsmaal. Vor principielle Synsmaade er, at Lovforslaget er unyttigt, da Landmandsbankloven indeholder tilstrækkelige Bestemmelser. Kan vi sætte dette Standpunkt igennem, vil vi med alle til Raadighed staaende Midler gøre det, og vi er altsaa tilfredse med Handelsministerens Erkendelse af, som Lovforslaget viser, at han saa er nødt til at vandre den Vej; men kan vi ikke dette, vil vi naturligvis ogsaa være villige til at drøfte og forhandle om andre Veje og Maader, som blot maa indeholde dette ene, at Landmandsbanken gaar over fra at være en Statsbank til at være en privat Bank, og for øvrigt maa man jo ikke tro, at man dermed har klarat Spørgsmaalet om det andet vigtige Forslag, som har Relation til denne Sag, nemlig Forslaget om „Danmarks Bank“.

Niels Frederiksen: Jeg kan give det foreliggende Forslag min og mit Partis Tilslutning. Vi kan fra vor Side ikke erkende, at Fremlæggelsen af Forslaget indeholder en Erkendelse af, at Regeringen har forbrudt sig mod Bestemmelserne i Landmandsbanklovens § 3 om Landmandsbankaktiernes Behandling. Der er delte og modstridende Meninger om dette Spørgsmaal, om, hvordan man skal opfatte Ordlyden, og hvad denne

Ordlyd udtrykker. For mit personlige Vedkommende anser jeg det for givet, at dette Problem er bestemt af Faktorer, som ogsaa Landmandsbankens Ledelse har Indflydelse paa. Det er givet, at hvis Landmandsbanken har været ledet saaledes, at man ikke særlig havde taget Udbyttehensyn, da vilde Aktiernes Værdi i dette Øjeblik ikke have været paa en saadan Højde, at Lovens Ord med Føje kunde anvendes som pegende i Retning af, at de skulde sælges.

Man kan lede Landmandsbanken som Stats erhvervsbank ud fra en Udbyttelinie, men man kan ogsaa lede den ud fra en Konkurrencelinie, og jeg for mit Vedkommende vil anføre, at selv om vi erkender, at der kan ligge Vanskeligheder og Problemer i Spørgsmaalet om Statens Ledelse af en Erhvervsbank, saa er det vor Opfattelse, at i Øjeblikket vilde det have Værdi, om Staten havde Indseende med en betydende Erhvervsbank paa Grund af den Betydning, som selve Pengeforretningerne og disses Ledelse og Udbytte har for hele Erhvervslivet.

Jeg kan derfor ikke erkende, at Resultatet af dette Lovforslags Behandling og den Afgørelse, man træffer om dette, skal kunne bestemme, hvorledes man i den kommende Tid vil stille sig og er forpligtet til at stille sig over for Spørgsmaalet om Dispositionerne vedrørende Landmandsbankaktierne. Dertil er dette Spørgsmaal ikke saa klart, at det kan afgøres ved Bemærkninger som de af det ærede Medlem Hr. Christmas Møller fremsatte.

Jeg kan anbefale Forslaget, fordi jeg tror, at som Forholdet i Øjeblikket er, vilde det, som nævnt før, have Betydning, om Staten havde Indseende med en betydende Erhvervsbank, ud fra de konkurrencemæssige Hensyn, ud fra Bestræbelser for at faa Pengenes Pris sat ned i Forhold til Erhvervenes Ydeevne. Og jeg er ikke mellem dem, der falder i Forundring over, at Landmandsbanken har tjent saa mange Millioner i sine Forretninger i det foregaaende Aar. Jeg erkender, at en dygtig Forretningsledelse har bestemmende Indflydelse paa, hvilket Udbytte en Forretning giver; men jeg gør ogsaa opmærksom paa, at skal man have en Stats erhvervsbank, saa er det muligt, at et Udbytte af Virksomheden kan have medført, at andre tilsvarende Virk-